

ANEXĂ LA GHID: măsura 5

INSTRUCIUNI PRIVIND EVITAREA CREĂRII DE CONDITII ARTIFICIALE ÎN ACCESAREA PNDR 2014-2020

Pentru o distincție clară între indicatorii de condiții artificiale - „stegulete roșii” (suspiciuni) și dovada creării de condiții artificiale, trebuie avute în vedere prevederile deciziei Curții Europene de Justiție luate în cazul Slancheva Sila EOOD company, în care se precizează că, pentru stabilirea **condițiilor care contravin obiectivelor schemei**, creării de condiții artificiale, este necesar să se stabilească existența atât a **elementelor obiective** cât și a **elementelor subiective**.

În ceea ce privește elementele subiective, se vor stabili acele elemente („stegulete roșii”) care pot fi luate în considerare, în urma analizei legăturilor juridice, economice și/sau personale între persoanele implicate în investiția respectivă.

În ceea ce privește **elementele obiective**, acțiunile solicitanților / beneficiarilor trebuie analizate pentru a se putea evalua dacă **obiectivele finanțării FEADR, submăsura 6.4, nu pot fi îndeplinite**. Aceste obiective ar putea fi puse sub semnul întrebării **dacă o companie nou creată contribuie exclusiv/cvasiexclusiv la operațiunile economice ale altei companii fără a căuta să obțină profit sau dacă obține finanțare o entitate economică ce face parte dintr-o categorie pentru care nu este destinat sprijinul nerambursabil.**

După identificarea și verificarea indicatorilor de condiții artificiale („stegulete roșii”), crearea de condiții artificiale se poate stabili, în oricare dintre cele 3 etape (evaluarea cererii de finanțare, implementarea proiectului, respectiv monitorizare), în condițiile în care, pe baza elementelor subiective și obiective menționate, sunt îndeplinite cumulativ două condiții:

- Neîndeplinirea **obiectivelor finanțării FEADR, submăsura 6.4, în urma realizării investiției, respectiv** Stimularea mediului de afaceri din mediul rural; Creșterea numărului de activități non-gricole desfășurate în zonele rurale; Dezvoltarea activităților non-gricole existente; Crearea de locuri de muncă; Creșterea veniturilor populației rurale; Reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban; Diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități non-gricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale;
- Dependenta exclusivă/cvasiexclusivă a unui solicitant / beneficiar al submăsurii 6.4 la operațiunile economice ale altei companii fără a **cauta să obțină profit în cont propriu sau prin investiția propusă spre finanțare, solicitantul/beneficiarul NU deservește exclusiv propriile interese economice și creează un avantaj nejustificat** altei persoane sau entitate economice cu sau fără personalitate juridică sau propriei companii prin sporirea intensității, punctajului sau depășirea plafonului de minimis.

I. PRINCIPII GENERALE DE ANALIZA A INDICATORILOR SI PRECIZARI METODOLOGICE PENTRU IDENTIFICAREA CREARII CONDITIILOR ARTIFICIALE

Prin Art. 60 din Regulamentul 1306/2013 se prevede că: „fără a aduce atingere dispozițiilor specifice, **nu se acorda nici un avantaj** prevăzut în cadrul legislației agricole sectoriale persoanelor fizice sau juridice în privința cărora s-a stabilit că au fost create în mod artificial condițiile cerute în vederea obținerii acelor avantaje, contrar obiectivelor legislației”.

Se considera a fi **CONDIȚII ARTIFICIALE** acele **condiții create în mod voluntar de către solicitanți**:

- ✓ neeligibili cu scopul de a crea **aparența unor solicitanți eligibili** și/sau
- ✓ cu scopul de a-și **spori nejustificat punctajul obținut** în cadrul criteriilor de selecție și/sau
- ✓ cu scopul de a **obține avantaje financiare mai mari decât cele cuvenite** – dincolo de plafonul de minimis impus în cadrul măsurilor de sprijin pentru categoria de solicitanți din care face parte în fapt solicitantul și/sau
- ✓ cu scopul de a-și **spori intensitatea sprijinului financiar** nerambursabil.

De regula, forma pe care o îmbracă condițiile artificiale este crearea unei societăți noi care nu este restricționată la finanțare, legal independentă de o altă companie, prin care se accesează sprijinul pentru investiții. În această situație, compania nou creată acționează ca un „**beneficiar formal**” care îndeplinește cumulativ cele 2 condiții menționate

Beneficiar – persoană juridică /persoană fizică autorizată /întreprindere individuală/ întreprindere familială care a încheiat un contract de finanțare cu AFIR pentru accesarea fondurilor europene prin FEADR;

Solicitant – persoană fizică autorizată sau juridică, potențial beneficiar al sprijinului nerambursabil din FEADR;

“Solicitant/Beneficiar formal” - acea entitate economică (persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice/întreprinzător (II/IF) sau persoană juridică) care prin investiția propusă spre finanțare, **NU** deservește exclusiv propriile interese economice și **NU** caută să obțină profit propriu și **crează un avantaj nejustificat** altei persoane sau entitate economice cu sau fără personalitate juridică și investiția propusă, contravine obiectivelor schemei de ajutor. De asemenea poate fi întâlnită situația în care beneficiarul deservește propriile interese și caută să obțină profit, dar îndeplinește formal criteriile de eligibilitate (selecție) sau urmărește creșterea intensității sprijinului.

Categoriile de “solicitanți / beneficiari formali”, accesează fondurile nerambursabile cu consecințe negative asupra obiectivelor sub-măsurii: creșterea numărului de activități non-gricole desfășurate în zonele rurale, precum și la dezvoltarea activităților non-agricole existente, care să conducă la crearea de locuri de muncă, creșterea veniturilor populației rurale și reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban.

“Beneficiar real” – acea entitate economică (persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice/întreprinzător (II/IF) sau persoană juridică), pentru care sunt dovezi suficiente că beneficiază de profitul realizat prin investiția făcută de către “beneficiarul formal” (respectiv solicitantul/beneficiarul de fonduri), în urma obținerii finanțării nerambursabile.

În vederea stabilirii existenței condițiilor de eligibilitate sau selecție create în mod artificial este necesară identificarea cumulativă atât a elementelor subiective cât și a celor obiective:

- A) Elementele subiective sunt acele situații/fapte (indicatori/premise) denumiți “stegulete roșii” care pot semnaliza suspiciunea creării unui avantaj nejustificat altei persoane sau entitate economice cu sau fără personalitate juridică prin care se creează aparența unui solicitant/proiect eligibil sau prin care, în cadrul proiectului, sunt introduse anumite componente/activități ce au doar scopul obținerii unor **avantaje necuvenite** din punct de vedere al intensității sprijinului nerambursabil, al scorării din cadrul criteriilor de selecție sau eligibilității proiectului/solicitantului.
- B) Elementele obiective analizate sunt cele care arată că prin implementarea proiectului respectiv nu se pot îndeplini obiectivele măsurii de sprijin.

Scopul urmărit prin crearea condițiilor artificiale este contrar obiectivelor stabilite prin reglementările naționale și/sau europene aplicabile și fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor din PNDR.

Obiectivele submăsurii 6.4:

- Stimularea mediului de afaceri din mediul rural;
- Creșterea numărului de activități non-agricole desfășurate în zonele rurale;
- Dezvoltarea activităților non-agricole existente;
- Crearea de locuri de muncă;
- Creșterea veniturilor populației rurale;
- Reducerea diferențelor dintre mediul rural și urban;
- Diversificarea activităților economice ale fermierilor sau membrilor gospodăriilor agricole prin practicarea de activități non-agricole în vederea creșterii veniturilor și creării de alternative ocupaționale.

În urma identificării elementelor subiective („stegulete roșii”), elementele obiective trebuie analizate pentru a se putea evalua dacă sunt îndeplinite obiectivele finanțării FEADR, în urma realizării investiției.

ATENȚIE! PRIN NATURA LOR STEGULETELE ROSII NU REPREZINTA DOVEZI. ACESTE SUNT SIMPLI INDICATORI A CAROR IDENTIFICARE TREBUIE SA CONSTITUIE UN SEMNAL DE ALARMA PENTRU VERIFICATORI SI SA CONDUCA LA EFECTUAREA DE CONTROALE MAI AMANUNTITE PENTRU A SE STABILI DACA SE MANIFESTA SAU NU O SITUATIE DE CONDITII ARTIFICIALE.

Exemple de indicatori care pot semnala suspiciunea crearii unui avantaj nejustificat in perioada de DEPUNERE A PROIECTULUI:

- Mai mulți solicitanți/beneficiari independenți din punct de vedere legal au aceeași adresă și/sau beneficiază de infrastructura comună (același amplasament, aceleași facilități de depozitare etc.);
- Acționariat comun care conduce către aceeași entitate economică cu sau fără personalitate juridică;
- O companie a fost scindată și companiile astfel rezultate continuă activitatea împreună;
- Posibile legături între solicitanți și/sau beneficiari FEADR în baza legăturilor între - entități economice cu sau fără personalitate juridică, prin intermediul acționarilor, asociaților sau reprezentanților legali (de ex: același reprezentant legal/asociat/acționar se regăsește la două sau mai multe proiecte)
- Sediul social și/sau punctul (punctele) de lucru/amplasamentul investiției propuse sunt învecinate cu cel/cele ale unui alt proiect finanțat FEADR
- Obținerea/dobândirea folosinței terenului/clădirii destinat/destinate realizării proiectului, dacă există și alte legături între vânzător/comodatar și solicitant
- Solicitanții care depun Cerere de Finanțare au asociați comuni cu cei ai altor beneficiari în cadrul acestei sub-măsură cu care formează împreună un flux tehnologic.
- Solicitanții și-au mutat nejustificat sediul social din mediul urban în mediul rural sau și-au închis punctul/ punctele de lucru din mediul urban și le-au deschis în mediul rural deoarece societatea nu îndeplinea condițiile de eligibilitate sau nu ar fi obținut punctaj la CS5.
- Alți indicatori (ex: același consultant, posibile legături de afaceri cu furnizori/clienti prin acționariat s.a.)

Exemple de indicatori care pot semnala suspiciunea crearii unui avantaj nejustificat in perioada de IMPLEMENTARE A PROIECTULUI

- În extrasele de cont ale solicitantului apar fluxuri financiare între acesta și o altă societate în legătură cu care există suspiciunea de funcționare dependentă.

- Companiile care își asigură reciproc cofinanțarea
- Schimbări survenite în structura acționariatului beneficiarului
- Companiile presupus legate desfășoară afaceri identice sau complementare (una produce și alta vinde produsul);
- Oferirea de produse/servicii foarte restrânse și foarte specializate (ex: producător uși –vs producător ferestre)
- Membrii comisiei de evaluare a achizițiilor sunt factori de decizie în firma presupus legată
- Legături de afaceri exclusive sau cvasi-exclusive între firma ce se presupune că a fost înființată artificial și companiile legate cu aceasta (facturi care întotdeauna sau aproape întotdeauna sunt emise de una către alta, posibil la prețuri inexplicabil de mici) (se poate verifica la ultima cerere de plată dacă beneficiarul a început activitatea, în special în perioada de monitorizare a beneficiarului)

Exemple de indicatori care pot semnală suspiciunea creării unui avantaj nejustificat în perioada de MONITORIZARE A PROIECTULUI

- Managerul sau deținătorul și managerul uneia dintre companii este împuternicit să aibă acces la contul bancar al companiei al altei companii cu care se presupune că aceasta are legături;
- Nu există dovezi ale fluxului numerar pentru plata facturilor;
- În extrasele de cont ale beneficiarului apar fluxuri financiare între acesta și o altă societate în legătură cu care există suspiciunea de funcționare dependentă.
- Echipamentele/utilajele achiziționate prin proiect au un număr prea mare de ore de funcționare față de activitatea desfășurată conform contractelor încheiate de societate
- Facturi emise de beneficiar și neincasate pe o perioadă mai mare de 90 de zile.
- Companiile presupus legate desfășoară afaceri identice sau complementare (ex: una produce și alta vinde produsul);
- Contracte de vânzare-cumpărare a produselor finite semnate în condiții foarte avantajoase nejustificate față de condițiile existente pe piață;
- Legături de afaceri exclusive sau cvasi-exclusive între firma ce se presupune că a fost înființată artificial și companiile legate cu aceasta (ex: facturi care întotdeauna sau aproape întotdeauna sunt emise de una către alta, posibil la prețuri inexplicabil de mici);

IMPORTANT!

Exemplele de mai sus nu sunt exhaustive.

Pentru constatarea creării condițiilor artificiale, este necesar să se identifice în documentația analizată **cel puțin un obiectiv general sau specific** aferent legislației agricole sectoriale precizat în reglementările comunitare aplicabile și/sau în fișele tehnice ale măsurilor/submăsurilor, **încălcăt prin crearea respectivei condiții artificiale.**

1	<u>Avantaj vizat:</u>	- "solicitantul real", nu poate accesa FEADR deoarece nu are statutul de microintreprindere sau intreprindere mica; - "solicitantul real" nu poate accesa FEADR deoarece a obtinut finantare nerambursabila in valoare de 200.000 euro si ar depasi in acest fel plafonul maxim de 200.000 euro, conform plafonului de minimis; - Solicitantul este înregistrat în Registrul debitorilor AFIR (pâna la contractare acesta trebuie să achite debitul catre AFIR). - propunerea unei investitii care indeplineste aparent obiectivele investitiei propuse, dar in realitate serveste unor domenii de activitate care nu vizeza proiectul propus - incadrarea nejustificata a activitatii <u>cu scopul de a obține un punctaj sporit și/sau o intensitate a sprijinului mai mare</u> - oricare situatie in care se dovedeste ca solicitantul / beneficiarul a obtinut finantare ca si solicitant/beneficiar formal.
	Premisă de creare Condiții artificiale (exemplu)	Crearea nejustificata a unei societăți noi (solicitant de fonduri) de catre asociati/actionari majoritari, administrator/i ai altor entitati economice cu acelasi tip de activitate ca si al societatilor in care acestia detin calitatea mentionata anterior.
	Stare de fapt care indica o suspiciune de creare de condiții artificiale	Sunt identificați indicatori care conduc la concluzia că o societate existentă a creat o noua societate prin care acceseaza fondurile FEADR, (ex de elemente ce pot fi identificate: finanțarea investițiilor noii societăți de către cea veche prin împrumuturi sau plăți nejustificate, donatia/vanzarea de terenuri/mijloace de producție care sunt folosite în continuare în comun, integrarea fluxurilor de producție prin preluarea semnificativă a producției*etc. , preluarea nejustificată a unor angajati ai primei societati, persoane imputernicite comune etc. – se completeaza cu oricare dintre indicatorii amintiti mai sus) „
	Măsuri luate în cazul confirmării creării de condiții artificiale	I. În etapa de verificare a Cererii de Finantare Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă și retragerea acesteia din

		procesul de selecție II. În etapa de verificare a cererilor de plată Declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă, rezilierea Contractului de Finanțare încheiat cu AFIR, constituirea unui debit (dacă este cazul) pentru recuperarea eventualelor sume plătite anterior.
--	--	---

* **se consideră preluarea semnificativă a producției** : situația în care solicitantul/beneficiarul desface/prevede desfacerea producției sau prestează serviciile în proporție **de peste 75% din Cifra de Afaceri** către un singur alt agent economic. Beneficiarul formal poate evita atingerea acestui procent sau ascunde atingerea acestuia cu ajutorul unor terți (intermediari). Pentru a stabili, însă, existența elementelor constitutive ale condițiilor artificiale, este necesar să se identifice și alte legături de coordonare/financiare (elemente subiective) între beneficiarul finanțării nerambursabile și agentul/agenții economici cu care se presupune că a creat condiții artificiale. Preluarea semnificativă a producției de către sau prestarea semnificativă a serviciilor către un singur agent economic nu reprezintă în sine o neregulă ci doar un indicator care va conduce la efectuarea unor verificări de către AFIR

Obs! In ceea ce priveste scorarea proiectului, daca se dovedeste in mod obiectiv ca solicitantul/beneficiarul a obtinut in mod nejustificat punctaj pentru un criteriu de selectie, se va diminua punctajul total cu punctajul corespunzator criteriului de selectie obtinut formal si totodata se va recupera sprijinul financiar acordat, daca proiectul nu se mai incadreaza in punctajul corespunzator listei proiectelor selectate.